

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – september 2023

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand september.

1. Discussies voorbije maand in de (Europese) Raad

1.1 Ministers bespreken Spaans verzoek om van het Baskisch, Galicisch en Catalaans een officiële EU-taal te maken

De Raad Algemene Zaken van 19 september wisselde van gedachten over de vraag van de Spaanse regering van 17 augustus jl. om het Baskisch, Galicisch en Catalaans tot officiële EU-taal te maken, waar ze nu de status van semiofficiële taal in de EU hebben. De Vlaamse Regering staat achter het principe om deze talen te erkennen op basis van de taalverscheidenheid, een grondbeginsel van de EU. De Raad concludeerde echter dat er meer informatie nodig is over de financiële en juridische gevolgen om hier ten volle over te kunnen beslissen. Op de agenda stonden nog de volgende andere onderwerpen: een ontbijtsessie met de Oekraïense vicepremier voor Europese en Euro-Atlantische integratie, de intentieverklaring over het wetgevend programma van de Europese Commissie, een horizontale discussie over en evaluatie van de jaarlijkse rechtsstaatsdialoog, een informele lunch over de toekomst van Europa, de natuurrampen in Slovenië en Griekenland en een eerste bespreking van de ontwerp geannoteerde agenda van de Europese Raad van 26 en 27 oktober.

1.2 Ministers wisselen informeel van gedachten over EU-uitbreiding en open strategische autonomie

Op 27 en 28 september vond een informele bijeenkomst plaats van de Raad Algemene Zaken in Murcia. Ministers bogen zich over de impact van een mogelijke EU-uitbreiding. De Vlaamse Regering en België steunen voor wat betreft het toetredingsproces van een kandidaat-lidstaat tot de EU de door de Raad vastgestelde methode waarin vooruitgang in het toetredingsproces strikt gebaseerd is op de individuele verdienste van de kandidaat-lidstaat. Voor wat betreft het vermogen van de EU om nieuwe lidstaten op te nemen, is het van belang dat de gevolgen zorgvuldig in kaart worden gebracht op vlak van budget, beleid, werking van de instellingen en besluitvorming in de Raad. De Vlaamse Regering verwelkomt in dat verband de door de Commissie in haar intentieverklaring aangekondigde evaluaties. De ministers wisselden daarnaast ook informeel van gedachten over het concept van open strategische autonomie. Voor de Vlaamse Regering zijn hierin twee aspecten heel belangrijk: een versterking van de veerkracht en concurrentievermogen van de EU, en diversificatie in het uitbouwen van internationale partnerschappen.

1.3 EU-ministers houden gedachtewisseling over toekomst van het cohesiebeleid

Op vrijdag 29 september hielden de EU-ministers bevoegd voor cohesiebeleid een informele bijeenkomst in Murcia, Spanje. Hoofdthema van de gedachtewisselingen was de toekomst van het cohesiebeleid. Minister-president Elio Di Rupo vertegenwoordigde België. De ministers bespraken de toekomstige richting van het Europees cohesiebeleid post-2027, wanneer het huidige meerjarig financieel kader afloopt. Ze gingen in op mogelijkheden om het cohesiebeleid flexibeler te maken, zodat het kan worden aangepast aan de specifieke kenmerken van elke regio. Ze bespraken ook hoe de drie bestuursniveaus die de meeste EU-landen hebben (centraal, regionaal en lokaal) kunnen samenwerken. De lidstaten wisselden verder van gedachten over de vereenvoudiging van procedures en systemen voor de beoordeling van resultaten in het toekomstige cohesiebeleid. België benadrukte tijdens de bijeenkomst onder meer het belang van het gedeeld beheer van het cohesiebeleid, de focus op langetermijninvesteringen en van het verminderen van de administratieve lasten.

1.4 Ontwikkelingen Mercosur, startschot onderhandelingen met Thailand en graandispuut Oekraïne

Op 14 september ontving de Commissie de reactie van de Mercosur-landen op haar voorstel voor een aanvullend protocol om ervoor te zorgen dat de bepalingen over duurzame ontwikkeling van de associatieovereenkomst daadwerkelijk worden uitgevoerd. De komende weken moeten uitwijzen of een snelle afhandeling van de onderhandelingen binnen de mogelijkheden ligt. Verder gingen de onderhandelingen over een vrijhandelsakkoord met Thailand van start. De eerste signalen langs weerszijden zijn alvast positief en een ambitieus akkoord waarin ook duurzaamheid een rol speelt, ligt binnen de

mogelijkheden. Dichter bij huis is er het graandispuut tussen Oekraïne, Polen, Hongarije en Slowakije. Intussen is een dialoog gestart tussen Polen en Oekraïne. In ieder geval is de impact op de Vlaamse markt eerder indirect.

1.5 Landbouwministers bespreken de invoer van landbouwproducten uit Oekraïne

De ministers kregen onder het regelmatig terugkerend punt over handelskwesties een overzicht van de lopende handelsbesprekingen door landbouwcommissaris Wojciechowski. Het ging daarbij onder meer over de impact op landbouw van onderhandelingen met Australië, de Mercosurlanden en India. Verder bevestigde de Europese Commissie dat ze tegen het einde van het jaar een actualisatie zal publiceren over de cumulatieve impact van de handelsakkoorden op landbouw. De grote kwestie ging echter over de uitvoer van landbouwproducten uit Oekraïne in de EU via de solidariteitscorridors. Naburige landen als Polen, Hongarije en Slowakije waren misnoegd over het niet verlengen van het invoerverbod dat afliep op 15 september en wezen op de toevloed van Oekraïense producten op hun markten. De meeste andere lidstaten waren wel blij met de oplossing die de Commissie had gevonden. Ook voor Vlaanderen was de integriteit van de interne markt, de EU-eenheid en de transparantie van een dergelijke beslissing belangrijk.

1.6 Visserijministers bespreken consultaties met VK en Noorwegen over de vangstmogelijkheden voor 2024

Op 18 september kwamen de Europese visserijministers samen tijdens de Visserijraad te Brussel voor een gedachtewisseling over de vangstmogelijkheden voor 2024. Dit is ter voorbereiding van de onderhandelingen met het Verenigd Koninkrijk en Noorwegen die eind oktober starten. Brexit heeft in belangrijke mate de dynamiek van de quotaonderhandelingen veranderd. De meeste bestanden die voor de Vlaamse vloot van belang zijn, worden nu met het VK gedeeld en er is dan ook met hen een akkoord nodig over de vangstmogelijkheden. Wat betreft de onderhandelingen met Noorwegen, kaartte minister Crevits de boomkorban in Noorse wateren aan, alsook het behoud van de toegang tot Noorse wateren. Bedoeling is om met beide landen tegen midden december een akkoord te bereiken.

1.7 De Informele Raad Ontwikkelingssamenwerking hield een video onderhoud met VN vice-Secretaris-generaal Amina Mohammed over de 2030 Agenda

De informele Raad Ontwikkelingssamenwerking werd ingeleid door VN Vice-Secretaris-generaal Amina Mohammed over de 2030 Agenda voor Duurzame Ontwikkeling. Vlaanderen vroeg om specifieke aandacht voor de genderdimensie, inclusief de belangen van de LGBTQI+ gemeenschappen. Wat betreft de sociale aspecten van de digitale en groene transitie, vermeldde Vlaanderen dat onderwijs als transversaal aandachtspunt dient te worden behandeld. België dient ook opnieuw aandacht te vragen voor de strikte naleving van de doelstelling om 20% van het financieel Instrument voor Nabuurschap, Ontwikkelingssamenwerking en Internationale Samenwerking (NDICI) in de sociale pijler te investeren. Vlaanderen drong nogmaals aan om de Multilaterale Ontwikkelingsbanken meer geschikt te maken als financierings- en leenvehikels voor de minst ontwikkelde en lage-inkomenslanden, zonder dat ze daarbij hun triple A rating hoeven te verliezen. Ten slotte vroeg Vlaanderen om bij de initiatieven van de Global Gateway ook voldoende aandacht te blijven hebben voor zachte infrastructuur, via o.m. Onderwijs en Gezondheid.

1.8 Informele Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) komt samen in marge van de Algemene Vergadering van de VN

Deze informele RBZ focuste opnieuw op de Russische agressie tegen Oekraïne. De focus lag op de Global Outreach en Zelensky's 10-punten vredesplan. Daarnaast werd ook het streven naar de heropleving van de *Black Sea Grain Initiative* besproken, waarvoor de *solidarity lanes* ondertussen alternatieve routes bieden. Aansprakelijkheid werd kort besproken in het licht van een mogelijks internationaal tribunaal, waar België

voorzitter van is. Daarnaast werd ook de langetermijnstrategie voor de Sahel besproken, met name over migratie en veiligheid. Het idee van "Afrikaanse oplossingen voor Afrikaanse problemen" en de steun voor de Afrikaanse Unie en de *Economic Community of West African States (ECOWAS)* stonden voorop.

1.9 High-level meeting rond "de uitroeiing van aan HIV-gerelateerde stigma en discriminatie"

Op 15 september 2023 organiseerde het Spaanse voorzitterschap in Sevilla een high level meeting met de titel "de uitroeiing van aan HIV-gerelateerde stigma en discriminatie". Dhr. Matthias De Moor, Vlaams diplomatiek vertegenwoordiger, nam deel om het Belgische standpunt te brengen. België werd in deze rol uitgenodigd omwille van "an outstanding and visionary role in the European and global response to HIV". Dhr. De Moor lichtte het Belgische HIV-plan toe dat de ambitie heeft om iedereen die risico op HIV-besmetting loopt, de beste bescherming, informatie, testen en zorg te bieden. Hij gaf aan dat België reeds een sterk en progressief kader heeft dat beschermt tegen discriminatie gebaseerd op gender, etniciteit, seksuele oriëntatie en huidige of toekomstige gezondheidsstatus. De speech werd afgesloten met de vaststelling dat we, om HIV effectief te bestrijden, de mensenrechten moeten verdedigen en moeten blijven strijden tegen elke vorm van discriminatie. Daarnaast is het belangrijk om via een multidisciplinaire aanpak ons te blijven inzetten voor het wegwerken van de socio-economische gezondheidsongelijkheden.

1.10 Eurogroep bespreekt de macro-economische uitdagingen en ontwikkelingen in de eurozone

Op 15 september vergaderde de Eurogroep in Santiago de Compostella, voorafgaand aan de informele Raad Economische en Financiële Zaken (Ecofin). De ministers van Financiën bespraken de macro-economische uitdagingen en ontwikkelingen in de eurozone. De Europese Commissie presenteerde in dat verband haar (tussentijdse) economische zomerprognose en de Europese Centrale Bank (ECB) voorzag in een update over het monetair beleid. Verder was er een gedachtewisseling met Irene Tinagli, de voorzitter van de Commissie economische en monetaire zaken (ECON) van het Europees Parlement. Verder sprak de Eurogroep steun uit voor de kandidatuur van de Italiaan Piero Cipollone om directielid van de ECB te worden, ter vervanging van aftredend lid Fabio Panetta. Ten slotte bespraken de ministers de stand van zaken van de ratificatie van het verdrag tot instelling van het Europees stabiliteitsmechanisme (ESM) en de lopende werkzaamheden in het kader van het ESM.

1.11 Informele Raad Ecofin in het teken van relaties met Latijns-Amerikaanse en Caraïbische staten

De eerste dag van de informele Raad Ecofin in Santiago de Compostella op 15 en 16 september stond in het teken van de relaties met de Gemeenschap van Latijns-Amerikaanse en Caraïbische staten (CELAC), die een prioriteit zijn van het Spaanse voorzitterschap. In opvolging van de EU-CELAC top van juli, bespraken de ministers van Financiën de projecten die kaderen in de overeengekomen Global Gateway investeringsagenda van 45 miljard. Er werd ook beslist om een mechanisme te voorzien om de implementatie en impact van die – voornamelijk groene en digitale – investeringen op te volgen. Daarnaast bespraken de ministers van Financiën van de EU en de CELAC nog het belang van een globaal en sterk financieel vangnet. De EU-ministers bespraken ook de hervorming van het EU-kader voor economisch bestuur waarop de Commissie en het voorzitterschap nogmaals de urgentie onderlijnden om zo snel mogelijk tot raadstandpunten te komen. Vervolgens gingen de ministers dieper in op enkele actuele uitdagingen in twee werksessies over de interactie tussen begrotings- en monetair beleid en de relatie tussen strategische autonomie, economische weerbaarheid en EU publieke goederen.

1.12 Jeugdparticipatie betekenisvoller maken

Diplomatiek Vertegenwoordiger van Vlaanderen bij de EU Matthias De Moor nam namens België op 18 september 2023 deel aan de informele bijeenkomst van ministers van Jeugdzaken in Zaragoza, met als centraal thema "Hoe kan Europa zich inzetten voor zijn jeugd? Onderwijs, rechten en welzijn van jongeren".

Jeugd- en kinderrechtenbeleid krijgt pas vorm en betekenis als het voor, door en met jongeren wordt gemaakt. Er vond een discussie en gedachtewisseling plaats met de Commissaris Schinas, andere lidstaten en het Europees Jeugdforum, waar Vlaanderen werd genoemd als een van de toonaangevende voorbeelden van het implementeren van een impact assessment mechanisme, zoals een jeugd check of test (het JoKER). Om 'jeugdmainstreaming' goed te kunnen realiseren zijn 4 randvoorwaarden belangrijk: een goed implementatieplan; een effectbeoordelingsmechanisme, reflectiegroepen voor jongeren om een sterk band met jongeren te behouden en ten slotte het verzamelen van gegevens om het beleid meer en beter op data en feiten te kunnen baseren.

1.13 EU cultuurministers nemen verklaring van Càceres aan voor cultuur als essentieel publiek goed

De cultuurministers van de EU-27 hielden op 26 september 2023 een informele ministeriële bijeenkomst in Càceres, waar ze via de aanneming van de verklaring van Càceres cultuur benoemden als een essentieel publiek goed. De werksessies, voorgezeten door de waarnemend minister van Cultuur en Sport van Spanje, Miquel Iceta, vonden plaats in het Cultureel Complex San Francisco in Càceres. België was vertegenwoordigd door Vlaams Diplomatiek Vertegenwoordiger Matthias De Moor. De vergadering werd ook bijgewoond door Iliana Ivanova, de nieuwe Europees Commissaris voor Innovatie, Onderzoek, Cultuur, Onderwijs en Jeugdzaken. De verklaring werd aangenomen na een debat over de rol van cultuur in de duurzame ontwikkelingsdoelen en cultuur als een element van identiteit. België pleitte voor een integrale benadering, uitwisseling van kennis tussen lidstaten en samenwerking met internationale organisaties zoals Unesco. Het andere belangrijke onderwerp dat tijdens de bijeenkomst werd besproken, was het behoud en duurzaam beheer van erfgoed, evenals de universele toegankelijkheid ervan en de rol als structurerend element van de omgeving.

1.14 Informele Transportraad zet in op sociale en territoriale cohesie in vervoer en neemt de Barcelonaverklaring aan

Op 21 en 22 september vond de Informele Raad Transport plaats in Barcelona. België werd vertegenwoordigd door minister Gilkinet. Deze Raad behandelde sociale en territoriale cohesie in het vervoer. België kwam enkel tussen op het eerste thema en benadrukte het belang van een eenvoudiger, attractiever en inclusiever mobiliteitssysteem. Vanuit Vlaanderen werd als goede praktijk het project basisbereikbaarheid meegegeven waarin een nauwe samenwerking met de lokale niveaus en de vervoerregio's in de uitwerking van mobiliteitsoplossingen centraal staat. Deze Raad nam de Barcelonaverklaring aan om de sociale en territoriale cohesie te verbeteren door een beter mobiliteitssysteem.

1.15 EU-ministers bespreken toekomst van het Europese concurrentievermogen

Op de Raad van 25 september hielden de Europese ministers bevoegd voor industrie en interne markt een beleidsdebat over het Europese concurrentievermogen. Daarnaast focusten ze zich op het initiatief om competitiviteitschecks uit te voeren bij het lanceren van nieuwe wetsvoorstellen. Dit gebeurde in het kader van een bredere discussie over de dertigste verjaardag van de interne markt. Er werd tijdens het debat ook meermaals benadrukt dat er nood is aan een efficiënt en voorspelbaar regelgevingskader die de Europese bedrijven ontlast, zaken waar vanuit Vlaanderen ook steeds voor gepleit wordt. Voor het beleidsdebat hadden de ministers ook nog een lunch met voormalig Italiaans premier Enrico Letta, die onder andere onder impuls van België, een high-level rapport over de toekomst van de interne markt aan het schrijven is.

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Commissievoorstellen

In september 2023 werden zes voorstellen van richtlijn gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- erkenning van beroepskwalificaties van verantwoordelijk algemeen ziekenverplegers
- grensoverschrijdende verenigingen
- de Europese gehandicaptenkaart en de Europese parkeerkaart voor mensen met een handicap
- belastingregeling inzake hoofdkantoren voor micro-, kleine en middelgrote ondernemingen
- Transferprijzen
- Kader voor Inkomstenbelasting (BEFIT)

In september 2023 werden twee voorstellen van verordeningen gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- gebruik van het Informatiesysteem interne markt en één digitale toegangspoort
- bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties

2.2. Aangenomen richtlijnen

In september 2023 werd één aangenomen richtlijn gepubliceerd.

Deze behandelde volgend onderwerp:

- betreffende energie-efficiëntie

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II staat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

Vlaams scorebord

De Europese Commissie publiceert tweemaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een rapport van de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten, met inbegrip van België. Deze gegevens worden meegenomen tijdens de samenstelling van het “Vlaams scorebord”.

Vlaams scorebord december 2023

Het Vlaams scorebord van december 2023 telt 12 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten. Hiervan zijn 6 richtlijnen reeds omgezet.

Vlaams scorebord juni 2024

Het Vlaams scorebord van juni 2024 telt 4 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

scorebord december 2024

Het Vlaams scorebord van december 2024 telt 4 richtlijnen die Vlaanderen moet omzetten.

2.4. Stand van zaken inbreukdossiers

De Vlaamse overheid moest in september 2023 nog maatregelen nemen in 19 inbreukdossiers (= de *lopende* inbreukdossiers). Het gaat om:

7 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

12 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

De Vlaamse overheid was in september 2023 betrokken in 23 inbreukdossiers waarin de nodige maatregelen reeds werden genomen (= de *afgeronde* inbreukdossiers). Het gaat om:

18 inbreukdossiers wegens laattijdige omzetting van richtlijnen

5 inbreukdossiers wegens niet-correcte toepassing van richtlijnen of andere bronnen van het Europees recht

Overzichtstabel - stand van de procedure van de *lopende* inbreukdossiers:

Stand van de procedure	30. 09. 2022	31. 10. 2022	30. 11. 2022	31. 12. 2022	31. 01. 2023	28. 02. 2023	31. 03. 2023	30. 04. 2023	31. 05. 2023	30. 06. 2023	31. 08. 2023	30. 09. 2023
Ingebrekestellingen	13	13	13	10	11	11	11	11	10	10	10	8
Met redenen omklede adviezen	12	11	11	10	9	9	9	11	12	12	9	11
Dagvaardingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Eerste veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingebrekestellingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	25	24	24	20	20	20	20	22	22	22	19	19

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Jan JAMBON

Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management